

HÄSSELBY-VÄLLINGBY STADSDELSFÖRVALTNING

Stadsdelsmiljö och teknik

Handläggare: Solveig Nilsson

Telefon: 508 04 052

Dnr 1.5.1-419-2012

Sammanträde 25 september 2012

TJÄNSTEUTLÅTANDE

SID 1 (8)

28 AUGUSTI 2012

Till

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Förslag till avfallsplan för Stockholm 2013-2016

Remiss från Trafik- och renhållningsnämnden, Dnr. T2011-701-02920

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till Trafik- och renhållningsnämnden som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Mats Carinder
avdelningschef

Sammanfattning

Trafik- och renhållningsnämnden har utarbetat ett förslag till ny avfallsplan för Stockholm för perioden 2013-2016. Syftet är att ha en strategi för stadens och andra aktörers arbete med avfallshanteringen.

Förvaltningen är i allt väsentligt positiv till förslaget som känns ambitiöst och genomarbetat. Förvaltningen anser att det är viktigt att den fastighetsnära insamlingen ökar och att det sker en utveckling av olika insamlingssystem. System som underlättar källsortering för fastighetsinnehavare måste utvecklas, också när det gäller hushållens grovavfall. Genom differentierad renhållningsavgift kan också insamling av matavfall öka generellt genom att sänka avgiften för den avfallslämnare som sorterar ut sitt matavfall.

Bilaga: Remiss från Trafik- och renhållningsnämnden, Dnr T2011-701-02920

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för stadsdelsmiljö och teknik.

Sammanfattning av remissen

Trafik- och renhållningsnämnden har utarbetat ett förslag till avfallsplan för Stockholm för perioden 2013-2016. Avfallshanteringen regleras av lagar, förordningar, föreskrifter på EU-nivå, nationell, regional och lokal nivå. Alla kommuner är skyldiga att ha en avfallsplan, syftet är att ha en strategi för stadens och andra aktörers arbete med avfallshanteringen. I förslaget till ny avfallsplan formuleras fyra huvudmål som brutits ned till delmål med åtföljande förslag till åtgärdsbehov.

MÅL 1

Avfall från boende och verksamma i staden ska minska och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt.

Delmål 1.1

Avfall ska förebyggas och en större andel produkter ska återanvändas.

Åtgärdsbehov

- Utökad information om avfallsminimering och återanvändning.
- Dialog mellan berörda inom staden kring hur arbetet med avfallsminimering ska bedrivas.
- Skapa förutsättningar för återbruk.
- Fortsatt styrning via avfallstaxan mot miljöanpassad avfallshantering.

Delmål 1.2

Andelen avfall som materialåtervinns ska öka.

Åtgärdsbehov

- Utökad materialåtervinning av grovavfall från återvinningscentralerna.
- Skapa bättre möjligheter för textilåtervinning.
- Utveckla insamlingssystemen för källsorterade fraktioner.
- Arbeta med att minska andelen förpackningar och tidningar som slängs i vanliga soppsäcken.
- Utöka möjligheterna till sortering och insamling för de boende.
- Fortsatt styrning via avfallstaxan mot miljöanpassad avfallshantering.

Delmål 1.3

Minst 40 procent av matavfallet ska samlas in separat för rötning med biogasutvinning.

Åtgärdsbehov

- Riktad information om matavfallsinsamling till olika grupper.
- Utveckla systemen för matavfallsinsamling.
- Införa insamling av paketerat livsmedel från butiker.
- Utöka insamlingen av matavfall inom stadens egna verksamheter.
- Skapa en central funktion som kan stötta och samordna stadens egna verksamheter vid införande av matavfallsinsamling.
- Utveckla det regionala samarbetet för att säkra behandlingskapacitet för matavfall.

Delmål 1.4

Minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp ska återföras till produktiv mark, varav minst hälften till åkermark.

Åtgärdsbehov

- Fortsätta åtgärder för förbättrad slamkvalitet.
- Dialog med lantbrukarna om användning av slammet.
- Försök med separat hantering av toalettavlopp för separat slamhantering.
- Fortsatt arbete med separat insamling av farligt avfall och läkemedelsavfall.

Delmål 1.5

Förebyggande, återanvändning och materialåtervinning av bygg- och rivningsavfall ska öka.

Åtgärdsbehov

- Öka stadens kunskap om avfallsströmmarna.
- Ställa tydliga krav på avfallshanteringen i bygg- och rivningslov.
- Verka för en effektiv hantering av byggmaterial och byggavfall inom stadens nybyggnadsområden.

Delmål 1.6

Nedskräpningen i stadsmiljön ska minska.

Åtgärdsbehov

- Vidareutveckla Trafikkontorets handlingsplan mot nedskräpning.
- Arbeta vidare med aktiviteter och kommunikation gentemot medborgarna om attityder kring nedskräpning.
- Utveckla samverkan mellan olika aktörer.

MÅL 2

Avfall som kan vara skadligt för människa eller miljö ska hanteras separat.

Delmål 2.1

Andelen farligt avfall och elavfall i soppåsen ska halveras.

Åtgärdsbehov

- Vidareutveckla insamlingen av farligt avfall och elavfall.
- Fortsätta utvecklingen av fastighetsnära insamling/dörrhämtning av farligt avfall.
- Utveckla samarbetet med producentansvarsorganisationerna.

Delmål 2.2

Minst 90 procent av invånarna ska veta hur de ska hantera sitt farliga avfall och elavfall.

Åtgärdsbehov

- Kontinuerlig information om vad som är farligt avfall och hur det samlas in.
- Kontinuerlig information om vad som är elavfall och hur det samlas in.
- Erbjuder lättillgängliga insamlingssystem för hushållen.

Delmål 2.3

Farligt avfall i bygg- och rivningsavfall ska hanteras på rätt sätt.

Åtgärdsbehov

- Samarbete mellan staden, byggherrar och entreprenörer för att skapa goda möjligheter för utsortering av det farliga avfallet.
- Ställa tydliga krav på hanteringen av farligt avfall i bygg- och rivningslov.
- Ställa tydliga krav på hanteringen av farligt avfall inom stadens nybyggnadsområden.
- Följa upp att ställda krav efterlevs.

MÅL 3

Avfallshanteringens alla delar ska präglas av ett människoperspektiv.

Delmål 3.1

Boende och verksamma i staden ska ha den kunskap som behövs för att hantera avfallet korrekt.

Åtgärdsbehov

- Avfallsplanen kommuniceras till alla berörda.
- Återkommande informationskampanjer på aktuella teman.
- Information riktad till skolor och förskolor.
- Kommunikation anpassad till olika målgrupper.
- Framtagande av råd till fastighetsägare.

Delmål 3.2

Systemen för avfallshantering ska vara enkla att använda och ha god tillgänglighet

Åtgärdsbehov

- Utredda möjligheten att införa differentierad taxa för flerfamiljshus med respektive utan grovsoprum.
- Ta fram rutiner för att göra bedömningar av tillgänglighet och användbarhet vid förändringar av avfallssystem.
- Planera för att hushåll ska kunna lämna grovavfall även om de saknar bil.
- Skapa säkra system med trygghet för brukaren.
- Planera för att återvinningscentralerna ska kunna nås med olika färdmedel.

Delmål 3.3

Systemen för avfallshantering ska erbjuda en god arbetsmiljö.

Åtgärdsbehov

- Maskinella lösningar ska väljas i första hand vid alla nybyggnationer och större ombyggnationer.
- Vidareutveckla det systematiska arbetet med att åtgärda hämtning med dålig arbetsmiljö, en samverkan mellan Trafikkontoret, fastighetsägare och entreprenörer.
- Fasa ut hämtning av komprimerade kärl och komprimerade säckar.
- Fasa ut hämtning av latrinkärl.
- Utveckla system med god arbetsmiljö vid hämtning av grovavfall från fastigheter. En samverkan mellan staden, fastighetsägare, byggherrar och entreprenörer.
- Ta fram rutiner för att göra bedömningar av arbetsmiljön vid förändringar av avfallssystem.
- Fortsätta arbetet med att göra arbetsmiljön på återvinningscentralerna bättre och säkrare.

Delmål 3.4

Hänsyn ska tas till den omgivande miljön vid mottagning och hämtning av avfall.

Åtgärdsbehov

- Arbeta vidare inom staden med att ta fram kriterier för olika insamlingsformer.
- Sprida stadens riktlinjer ”Projektera och bygg för god avfallshantering” till berörda aktörer.
- Fortsätta arbetet med att få en samsyn kring användandet av kommunal mark för avfallshantering, när möjlighet att anordna en bra hantering saknas på fastigheten.

- Arbeta för att all avfallshantering i största utsträckning ska göras med fordon som drivs av förnyelsebara drivmedel.
- Verka för en god och genomtänkt logistik för avfallstransporter.

MÅL 4

Avfallshantering ska vara en självklar del i planeringsprocesserna.

Delmål 4.1

Vid all ny bebyggelse och större ombyggnationer ska avfallsfrågorna beaktas redan vid den inledande projekteringen.

Åtgärdsbehov

- Kommunera avfallsplanen till alla inom staden som arbetar med planering av nya och befintliga områden.
- Utveckla samarbetet mellan förvaltningarna i staden och skapa rutiner för att få med avfallsfrågor tidigt i planeringen.
- Skapa möjligheter för en effektiv avfallshantering, med separat insamling av matavfall, vid alla nybyggnationer och större ombyggnationer.
- Utredda möjligheten att skapa ett tematiskt tillägg till översiktsplanen rörande planeringen av avfallshantering.
- Utveckla samarbetet på regional nivå i kommunövergripande planeringsfrågor.
- Integrera stadens övriga strategi- och styrdokument i arbetet med planeringen av avfallshantering.

Delmål 4.2

Områden i staden ska reserveras för avfallsrelaterad verksamhet.

Åtgärdsbehov

- Säkra att dagens återvinningscentraler finns kvar eller att ersättningsplatser finns om någon måste tas bort.
- Reservera markområden i staden för avfallsrelaterad verksamhet, både i staden och i andra aktörers regi.

Delmål 4.3

Nya tekniklösningar ska provas och utvecklingen av insamlingssystemen ska fortsätta

Åtgärdsbehov

- Arbeta vidare med möjligheten att koppla papperskorgar till sopsugssystem.
- Säkra att kompetens och resurser finns i staden både för planering och för sjösättning av nya system.
- Fortsätta att utveckla samverkan med andra kommuner i regionen kring planering och andra gemensamma frågor som rör avfallshantering.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är i allt väsentligt positiv till förslaget som känns ambitiöst och genomarbetat. Det är en utmaning att skapa lättillgängliga insamlingssystem. Avfallshanteringen är en del av stadens infrastruktur och måste i större utsträckning beaktas tidigt i planprocessen. En vägledning för hur avfallet bör behandlas är den så kallade avfallshierarkin. Enligt den har förebyggandet av uppkomsten av avfall första prioritet följt av återanvändning, återvinning och sist säkert omhändertagande av avfall på deponi.

Förvaltningen anser att det är viktigt att den fastighetsnära insamlingen ökar och att det sker en utveckling av olika insamlingssystem. Detta kan på sikt innebära att antalet återvinningsstationer i stadsmiljön kan minskas. Det är viktigt att det finns krav på tydliga rutiner för skötseln av återvinningsstationerna, de är ofta överfulla och bidrar till nedskräpning som i sin tur genererar ansamling av skadedjur. Informationsinsatser och motivation till boende och fastighetsägare är också nödvändigt för att målen med källsorteringen ska lyckas. System som underlättar källsortering för fastighetsinnehavare måste utvecklas, också när det gäller hushållens grovavfall. Även beträffande farligt avfall behöver fler insamlingssystem utvecklas.

Det finns ett behov av att öka produktionen av biogas i Stockholm och en viktig åtgärd för att åstadkomma detta är att öka andelen insamlat matavfall. Utsortering av matavfall hos näringsidkare och hushåll bör uppmuntras och utvecklas för att på så sätt öka produktionen av framför allt biogas men också växtnäring. Förvaltningen anser att det dessutom bör vara rimligt att införa obligatorisk insamling av matavfall från verksamheter, restauranger och butiker som har mängder av matavfall över en viss nivå. Förvaltningen anser i övrigt att renhållningsavgiften bör vara starkt differentierad för att stimulera till källsortering i såväl hushåll som verksamheter, det ger ett ekonomiskt incitament till effektivare sortering genom att minska antalet hämtningar. Genom differentierad renhållningsavgift kan också insamling av matavfall öka generellt genom att sänka avgiften för den avfallslämnare som sorterar ut sitt matavfall.

Kommunerna har monopol på hanteringen av hushållsavfall. Undantag från monopolen är avfall som omfattas av producentansvar, för närvarande förpackningar, returpapper, elektriska och elektroniska produkter inkl. glödlampor, viss belysningsarmatur, batterier, bilar, däck, läkemedel samt radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor, (strålkällor utan ägare som kommit på avvägar exv. genom olycka, stöld eller felaktig hantering). I nuvarande system med producentansvar är

detaljhandeln och företagen ålagda ansvaret för insamling för återvinning. Förvaltningen anser att det ansvaret i en framtid möjligen kunde föras över på kommunerna.
